

The Holy See

KATEHEZA PAPE FRANJENA OPĆOJ AUDIJENCIJI Srijeda, 3. siječnja 2018. [Multimedia]

Misa – Pokajnički čin

Draga braćo i sestre, dobar dan!

Vraćajući se iznova katehezama o euharistijskom slavlju danas ćemo, u kontekstu uvodnih obreda, govoriti o pokajničkom činu. Svojom ozbiljnošću on nam pomaže zauzeti stav kojim ćemo se oraspoložiti za dostoјno slavljenje svetih otajstava, priznavajući pred Bogom i braćom svoje grijeha, priznavajući da smo grešnici. Svećenikov je poziv, naime, upućen čitavoj zajednici okupljenoj na molitvu, jer svi smo grešnici. Što može darovati Gospodin onome čije je srce već puno sebe, vlastitog uspjeha? Ništa, jer umišljena osoba nije sposobna primiti oproštenje, zasićena kakva jest tobоžnjom pravednošću. Sjetimo se prisopobe o farizeju i cariniku, gdje samo ovaj drugi – carinik – odlazi kući opravdan, to jest biva mu oprošteno (usp. Lk 18, 9-14). Onaj tko je svjestan svojih bijeda i spušta svoj pogled s poniznošću, osjeća kako se na nj spušta Božji milosrdni pogled. Znamo iz iskustva da samo onaj tko zna prepoznati pogreške i tražiti oproštenje nailazi na razumijevanje i oproštenje drugih.

Osluškivati u tišini glas savjesti omogućuje nam prepoznati da su naši misli bile daleko od Božjih misli, da su naše riječi i naša djela često svjetovna, to jest da smo se u njima vodili izborima koji su suprotni evanđelju. Stoga, na početku mise, kao zajednica činimo pokajnički čin služeći se obrascem opće ispovijedi, koju se izgovara u prvom licu jednine. Svaki od nas pojedinačno ispovijeda Bogu i braći „da sagriješih vrlo mnogo mišlju, riječju, djelom i propustom“. Da, i propustom, to jest propustio sam učiniti dobro koje sam mogao učiniti. Često sebe doživljavamo kao dobre osobe, kažemo „nisam nikome učinio zlo“. U stvari, nije dovoljno ne činiti zlo bližnjemu, treba izabrati činiti dobro koristeći prigode koje nam se ukažu da dajemo dobro svjedočanstvo da smo Isusovi učenici. Dobro je istaknuti da ispovijedamo i Bogu i braći da smo grešnici: to nam pomaže shvatiti dimenziju grijeha koji, dok nas odjeljuje od Boga, dijeli nas također od naše braće, i obratno. Grijeh prekida: prekida odnos s Bogom i prekida odnos braćom, odnos u obitelji, u društvu, u zajednici. Grijeh uvijek prekida, odvaja, dijeli jedne od drugih.

Riječi koje izgovaramo ustima praćene su gestom udaranja u prsa, priznajem da sam sagriješio upravo svojom, a ne tuđom krivnjom. Često se, naime, događa da iz straha ili srama upiremo prst u druge i optužujemo ih. Nije lako priznati krivnju, ali je dobro za nas iskreno je priznati. Priznati vlastite grijeha. Sjećam se anegdote, koju je ispričao jedan stari misionar, o nekoj ženi koja je došla na ispovijed i počela govoriti o grijesima svoga supruga; zatim je prešla na grijeha svoje svekrve a potom na grijeha svojih susjeda. U određenom trenutku, isповједnik joj je rekao: „No, gospodo, jeste li završili? – Odlično: sad kad ste završili s tuđim grijesima počnite govoriti o svojim vlastitim“. Reći vlastite grijeha!

Nakon što smo ispovjedili grijeha, upućujemo prošnju Blaženoj Djevici Mariji, anđelima i svećima da se mole Gospodinu za nas. I u tome je dragocjeno općinstvo svetih: to jest, zagovor te „braće i sestre u slavi“ (Predslovje 1. studenoga) potpora nam je na putu prema punom zajedništvu s Bogom, kad će grijeh biti jednom zauvijek uništen.

Osim „Ispovijedam“ pokajnički se čin može izvršiti drugim obrascima, na primjer: „Smiluj nam se, Gospodine. / Jer smo sagriješili tebi. / Pokaži nam, Gospodine, milosrđe svoje. / I spasenje svoje daj nam“ (usp. Ps 123, 3; 85, 8; Jr 14, 20). Osobito nedjeljom može se upriličiti blagoslov i škropljenje vodom u spomen krštenja (usp. OURM, 51), koje briše sve grijeha. Može se, kao dio pokajničkog čina, otpjevati Kyrie eleison: drevnim grčkim izrazom kličemo Gospodinu – Kyriosu – i zazivamo njegovo milosrđe (isto, 52).

Sveto nam pismo pruža svijetle primjere „pokajnika“ koji, povukavši se u sebe nakon što su počinili grijeh, nalaze hrabrosti skinuti masku i otvoriti se milosti koja obnavlja srce. Sjetimo se kralja Davida i riječi iz Psalma 51 koje se njemu pripisuju: „Smiluj mi se, Bože, po milosrđu svome, po velikom smilovanju izbriši moje bezakonje!“ (3). Sjetimo se rasipnog sina koji se vraća ocu; ili zaziva carinika: „Bože, milostiv budi meni grešniku!“ (Lk 18, 13). Sjetimo se također svetog Petra, Zakeja, žene Samarijanke. Suočiti se s time da smo krhki poput gline od koje smo sazdani iskustvo je koje nas jača: dok nam pomaže razračunati se s našom slabošću, otvara nam srce da u molitvi zaziva Božje milosrđe koje preobražava i obraća. A upravo to je ono što činimo u pokajničkom činu na početku mise.